AI, Algoritmen en Gemeenten

Dirk van Brederode
Manager Digitale Samenleving

Wat staat er vandaag op het menu?

- Wat vindt de VNG van AI? Toelichting Position Paper
- AI in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie
- Gemeenten collectiviseren op AI: doorkijkje naar beslissingen op ALV’s
- Meer weten, meedoen?

Wat vindt de VNG van AI?

Toelichting Position Paper AI

digitaal / redactioneel

‘Onze’ GPT. Meedoen?

Onlangs sprak de Vereniging van Nederlandse Gemeenten haar steun uit voor GPT-NL, het taalmodel dat TNO, SURF en het NFI momenteel bouwen.

Marjolein van Trigt 28 maart 2025

Samen bouwen we aan een slimmer, inclusiever Nederland! Voor een ronkend promotiestukje draait ChatGPT z’n spreekwoordelijke hand niet om. Je kunt je afvragen waarom we dan toch een Nederlands taalmodel nodig hebben.

Steeds meer kunstmatige intelligentie ingezet door overheid

Artificiële intelligentie Transities en transformaties 25 juni 2024

tige intelligentie (AI) door overheidsinstanties neemt toe. In
5) zijn er ruim 1,5 keer meer AI-toepassingen gevonden binnen de
nend onderzoek van TNO. Vooral gemeentes zijn grootgebruiker: v
n AI-toepassingen werden er 105 (39%) hier gebruikt. Verder neem
r het gebruik van AI toe, waardoor het beter is te achterhalen welke
precies gebruikt en voor welk doel.

digitaal / nieuws

Slechts een op drie gemeenten heeft beleid over inzet AI

M&I/Partners brengt met de jaarlijkse AI Monitor nieuwe feiten en cijfers aan het licht over de inzet van AI bij gemeenten.

Sjoerd Hartholt 20 maart 2025

Het maakt niet uit!

Het is een middel,
geen doel.

Positie VNG

- Innovatie met AI & algoritmen wenselijk is. Met maatschappelijke meerwaarde en schaalbaarheid als randvoorwaarden.

- We realistisch moeten zijn over de mogelijkheden van AI & algoritmen. Het kan specifieke dingen goed. En heel veel niet.

- We het niet alleen kunnen of alleen moeten willen. Het vraagt gemeentelijke en interbestuurlijke samenwerking.

Positie VNG

- Technologie de mens moet dienen. En niet andersom. Een mens is ook altijd eindverantwoordelijke.

- Verantwoorde inzet van AI & algoritmen alleen kan vanuit een integrale benadering waarbij dingen als privacy, informatiebeveiliging, ethiek, etc. bij elkaar komen.

- Afhankelijkheid van (grote) marktpartijen vermeden moet worden d.m.v. sterk leveranciersmanagement.

AI in de NDS

Toelichting Versnellers

NDS Versnellers Prioriteit AI

- Versneller 1: Opschalingsfaciliteit
- Versneller 2: Prioritaire AI-toepassingsgebieden
- Versneller 3: Auditeerbaar kader & inkoophandreiking
- Versneller 4: Overheidsbreed AI-competentiecentrum
- Versneller 5: Zelf aan de slag met AI
- Versneller 6: Aanjagen (open) NL/EU taalmodellen

Collectieve aanpak van AI

Toelichting prioriteiten en bouwstenen

Gemeenten doen stap naar voren met Collectivisering, ook op AI!

- Collectivisering van digitalisering: 80% kan gewoon samen, in één (of twee) keer goed.
  - September: informerend, geen besluit gevraagd – stukken morgen online
  - December: eerste bouwstenen ter besluitvorming
- Doel: een gezamenlijke, beheersbare AI-infrastructuur, geen losse toepassingen

Wat bereiden gemeenten voor de ALV voor?

- AI in bezwaar en beroep
- Transcriptie
- Collectieve appstore / sAIdkick
- Overheidsbreed AI-competentiecentrum
- GPT-NL als bouwblok

Vragen en/of meedoen?

Aienalgoritmen@vng.nl

Kijk ook op onze themagroep AI & Algoritmen op:

kennisnetwerkdata.pleio.nl/

https://aigovernance.vng.nl/

AI in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk

Hans van Bijnen – Strategisch Informatie Adviseur

Gemeente Eindhoven

31-8-2026

EINDHOVEN

Inhoud

De bewandelde weg

Onze bouwstenen voor verantwoorde AI

Belang van samenwerking

Verantwoord opschalen

EINDHOVEN

AI in de uitvoeringspraktijk

Van richting en governance naar ervaring, leren en toepassen

1. Richting	2. Fundament	3. Ervaring	4. Toepassen
iVisie	Governance	Experimenteren	Concrete toepassingen
AI-principes	Beleidskader	Leren	Opschalen
Datastrategie	Risicobeheersing	Bewustwording	Sturen op waarde

EINDHOVEN

Samen bouwen aan AI

Wat is er nodig om AI duurzaam te laten landen?

AI-geletterdheid

- Medewerkers begrijpen kansen en risico's
- Bewust omgaan met AI
- Training en kennisdeling

Betrouwbare AI

- Privacy & Veiligheid
- Ethisch & uitlegbaar
- Juridisch verantwoord

Innovatie & usecases

- Use cases realiseren
- Samenwerken en kennisdelen
- Leren, verbeteren, opschalen

Proces en borging

Afspraken, procedures, kennisopbouw en aanpassingen die nodig zijn om AI verantwoord te gebruiken.

Samenwerken met de omgeving

De uitdaging is niet een gebrek aan samenwerkingsverbanden, maar het verbinden van de juiste partijen en mensen rondom een gezamenlijke opgave.

Binnen de overheid

IMG

VNG

De Nederlandse Digitaliseringsstrategie

CitCom.AI

Gemeente Eindhoven

- ✓ AI-expertiseteam
- ✓ AI community
- ✓ Kennis & Innovatieagenda

In de regio

- ✓ Kennisinstellingen
- ✓ Start-ups
- ✓ Bedrijfsleven

Kaders – Standaarden - Hergebruik

Opgaven – Toepassen - Waarde

Talent – Innovatie - Technologie

EINDHOVEN

De volgende stap: waarde realiseren en verantwoord opschalen

Waarde

Effecten aantonen

Bijdrage opgaven

Maatschappelijke impact

Meer samenwerken

Componenten delen

Kennis delen

Oplossingen delen

Architectuur

Wendbaar

Duurzaam

Minder afhankelijk

EINDHOVEN

Verder over doorpraten?

Hans van Bijnen – Strategisch Informatie Adviseur

E: hans.van.bijnen@eindhoven.nl

EINDHOVEN